Cena 40 hal.

Administracya Wydawnictwa Kraków, Stradom 13. Nr. telefonu 279. Konto czek. P. K. O. Nr. 174.455 — Listy i rękopisy należy przesyłać pod adresem redakcyi w Krakowie Stradom 13. — Adres Redakcyi i Administracyi dla Krakowa, Stradom 13. Nakładem Galicyjskiej Spółki Wydawniczej w Krakowie.

NOWY DZIENNIK

Cena 40 hal.

Prenumerata w b. Austro-Węgrzech, Król. Polskiem i Niemczech: mies. [illegible] kwart. 30 K. W Krakowie mies. 8.50, kwart. 25 K z odnoszeniem do domu: mies. 10.50 kwart. 30 K. Cena ogłoszeń: 15 h. za 1 mm 1-szp. Prenumeratę ogłoszenia i przesyłki pieniężne przyjmuje Administracya w Krakowie Stradom 13.

ROK II. | Kraków, Niedziela 4 maja 1919. | Nr. 77

W Święto Równouprawnienia.

Kraków, 3 maja.

(b) Każdy czyn lub twór historyczny należy oceniać na tle jego epoki, na tle stosunków, z których wyrósł. Z tego punktu widzenia była konstytucya Trzeciego Maja znakomitym, świetlanym czynem społecznego postępu. Dawała — **równouprawnienie.** Pełne równouprawnienie osobiste, najszerszą swobodę obywatelską. Paryasów społeczeństwa — chłopa i Żyda — podniosła do rzędu równych przed majestatem prawa obywateli. U schyłku XVIII. stulecia oznaczało to rewolucyę pojęć oraz nową ewangelię polityczną. Indywidualności narodowe były wówczas pogrążone jeszcze w twardym śnie dziejowym. Na widowni życia publicznego było o nich głucho. Dopiero w ciągu burzliwych przejść XIX. stulecia miały się obudzić i reklamować swe prawa. Wówczas — w latach 1789 i 1791 — samopoczucie narodowe tych tak zwanych „małych narodów“ tkwiło jeszcze pod progiem ich świadomości. Wówczas nie rozumianoby jeszcze takich postulatów, jak: prawa narodowe, prawa mniejszości narodowych, samostanowienie o sobie narodów. To też nie dziwimy się wcale, ani się nie oburzamy na słowa, jakie deputowany francuski Clermont Tonnerre wypowiedział wówczas na Zgromadzeniu Narodowem: „Żydom jako jednostkom — wszystko, Żydom jako grupie — nic!“ Ani się nie dziwimy, że Czacki, Staszyc, Butrymowicz chcieli równouprawnieniem obdarzyć jednostkę żydowską, a pomijali zupełnie — żydowską społeczność narodową, chociaż żyła ona na ziemiach polskich nie tylko pełnem życiem narodowem, ale posiadała nadto w dwóch ostatnich stuleciach pełną autonomię narodowo-polityczną ze wszystkiemi jej atrybucyami, jakoto: własne szkolnictwo, autonomię religijną, sądownictwo (czego dziś nawet nie żądamy), odrębną organizacyę fiskalną (czego się dziś domagamy jedynie dla opędzenia wydatków specyficznie żydowskich), własny parlament dzielnicowy i ogólno-państwowy (Waad arbaaracoth, Zjazd Czterech Ziem), który rozstrzygał ustawodawczo i administracyjnie wszystkie sprawy Żydów polskich i reprezentował ich wobec państwa, a nadto był łącznikiem między żydowstwem polskiem a żydowstwem całego świata (wspólne akcye palestyńskie). Chylące się ku upadkowi państwo polskie pogrzebało jednak, na kilka dziesiąt lat przed Konstytucyą Trzeciego Maja, również i autonomię żydowską. Odtąd spoczywała świadomość narodowa ludności żydowskiej w letargu aż do czasów najnowszych. Reformatorzy Sejmu Czteroletniego nie widzieli więc w Polsce narodu żydowskiego, lecz niezorganizowaną masę jednostek, żyjącą w ciemnocie, nędzy i politycznem zacofaniu.

Od pełnych chwały dni majowych 1789 roku minęło już jednak około 130 lat. Gruntownej przemianie uległo oblicze świata. Wiek, który nas dzieli od Konstytucyi Majowej, nazwano wiekiem narodowości. Obudziły się, w letargu jakby pogrążone, starsze i młodsze narody do nowego życia historycznego — i obudził się do takiegoż życia naród **żydowski.** Obudził się i żyje. Można z tego być zadowolonym lub nie, można z kosmopolitycznego punktu widzenia widzieć w tem objaw reakcyi lub też gwoli różnorodności i pełni kultury ludzkiej cieszyć się zmartwychwstaniem najstarszego z narodów żyjących, narodu, który dał światu biblię i nieśmiertelne, dotychczas nieurzeczywistnione idee sprawiedliwości społecznej — **uznać** jednak fakt ten się musi! I dlatego nie wystarcza już dziś — ani mnym, ani też nam — równouprawnienie obywatelskie. Daje ono **zamało.** Swego czasu dawało wszystko, dziś już nie. Swego czasu było błogosławionym wyrazem postępu, dziś jest czemś, co w społeczeństwach cywilizowanych nie podlega więcej dyskusyi, czemś, co się samo przez się rozumie. Dzień dzisiejszy wypisuje na swoim sztandarze hasła inne, hasła, dla których równouprawnienie obywatelskie jest tylko granitowym fundamentem ideowym a które dalej idą i więcej żądają: **samostanowienia narodów o sobie i sprawiedliwość społeczna.**

Naród polski, oparty o kamień węgielny swej nowej państwowości, powinien pamiętać o zasadach Wilsona w chwili, gdy obchodzi święto Majowej Konstytucyi. My, obywatele polscy narodowości żydowskiej, obchodzący ramię przy ramieniu z narodem polskim dzień Trzeciego Maja, nie przez brak skromności przypominamy dzisiaj właśnie kamienne tablice Czternastu Punktów Wilsona, ale z najgłębszej i najwewnętrzniejszej potrzeby naszego bytu i naszej istoty. Byłoby zaprawdę niegodnem sprzeniewierzeniem się duchowi Trzeciego Maja, gubiąc się czcią tylko jego treść, a nie **ducha,** który tę treść zrodził. A duch ten, opromieniony aureolą najszlachetniejszego postępu, każe naprzód iść i służyć wytrwale i ciągle ideałom Ludzkości i Kultury. Bez realizacyi najpełniejszego równouprawnienia obywatelskiego nie byłaby ludzkość nigdy doszła do postulatu o samostanowieniu o sobie wszystkich narodów. Dziś, skoro doń doszła, należy go zrealizować, w imię tych samych zasad, które kazały przed 130 laty zrealizować postulaty o równouprawnieniu obywatelskiem i politycznem!

Równouprawnienie.... Czy my, Żydzi polscy, mamy faktycznie równouprawnienie..? Mówimy o samostanowieniu o sobie narodów, jako o **wyższym** szczeblu postępu w społeczeństwie ludzkiem, a czy przekroczyliśmy już w rzeczywistości, nie na papierze, szczebel **niższy**....? Nie zamącajmy jednak dzisiejszego nastroju świątecznego! Nie psujmy go wyliczaniem tych wszystkich krzywd, krzywd fizycznych i moralnych, jakie nas spotykają na każdym kroku. Rozbestwiony przez świadomą, odżydzeniową agitacyę, tłum nas bije i morduje, plądruje nasze mienie i w panicznym każe nam żyć strachu o najbliższe jutro. Inteligencya stoi na stanowisku odżydzenia ojczyzny. Prasa oczernia, lży, plwa na nas i depce w najohydniejszy sposób codziennie lub dwa razy dziennie naszą godność ludzką i narodową. Władze odżydzają urzędy i armię. Nie mówmy więcej... Nie zamącajmy nastroju świątecznego...

Wierząc w ludzkość i postęp, wierzymy również w naród polski. Ponure czasy czarnej reakcyi przeminą, bo minąć muszą, jak po epoce upadku myśli i niedoli politycznej zaświtał Dzień Trzeciego Maja, tak i po okresie dzisiejszym rozwidnią się niebo i w Polsce zapanuje Duch Wolności i Postępu. Wówczas nie będzie się więcej dużo mówiło o równouprawnieniu, bo równouprawnienie będzie jak jest woda i powietrze, a budować się będzie ze wszystkiem co w Polsce chętne do pracy, mocny i zdrowy gmach Państwa. Wówczas da się mniejszościom narodowym wszelkie należne im prawa, wiedząc dobrze, że tylko w takim razie uczyni się z nich **element, oddany** Państwu na śmierć i życie, z całem sercem i z całą duszą. Oby ten dzień, niewidny jeszcze na horyzoncie, zaświtał jaknajrychlej!

Pogrom w Niebylcu.

Ekscesy antyżydowskie w powiecie strzyżowskim.

Kraków, 2 maja.

W poniedziałek, 28 z. m., wybuchł w Niebylcu (pow. Strzyżów) podczas jarmarku pogrom żydowski, urządzony przez żywioły przeważnie chłopskie, miejscowe i ze wsi okolicznych.

Zabici zostali Hirsz Majlech **Schaffer** z Niebylca, Jakób **Rath** z Koniczkowy (koło Niebylca) i Łajb **Pinkas** z Baryczki (koło Niebylca). Zadanym ranom uległ podobno również Natan **Strahl.**

Bardzo ciężko ranni zostali: Ajzyk Salzmann, Dawid Salzmann, Samuel Schaffer, Chawa Schwarz, Saul Feit, Lajb Wolf Pinkas, Mendel Salzmann, Józef Felber, Judyta Blum wraz z 2 córkami.

Ciężko ranni: Eliezer Sauerhaft, Juda Brenner, Elier Rebhan (z Żarnowej, koło Strzyżowa), Mojżesz Krieger wraz z synem i i.

W **Lutczy** (pow. Strzyżów) przyszło również do ciężkich ekscesów przeciwko Żydom. Pobito tam Mojżesza i Menaszego Schwalbów, Izaka Felbera, Zeliga Felbera (ciężko ranny). Reszta Żydów uciekła, pozostawiając cały swój dobytek. Szmaji Diamantowi wydarto, gdy uciekał, brodę i pejsy.

We **Wysoce** (pow. Strzyżów) pobito ciężko Szymona Neumana z żoną.

W **Łękach** (pow. Strzyżów) zraniono ciężko Dawida Schiffa i syna jego Szulima, obaj leżą nieprzytomni we Frysztaku.

W całym powiecie strzyżowskim żyją Żydzi w panicznym strachu. Władze miejscowe **nie** występują energicznie przeciw ekscedentom.

Ostatnie czytanie traktatu pokojowego.

Kraków, PAT. Radiotelegram stacyi krakowskiej z Lyonu z dnia 1 maja: Specyalna komisya, której przewodniczy Jules Cambon, sprawdzi pełnomocnictwa delegatów niemieckich. Redakcya tekstu traktatu pokojowego jest prawie ukończona i rozpoczął się już druk tekstu w języku francuskim i angielskim. Będzie to książka formatu quarto o mniej więcej 350 stronach objętości. Rada naczelników rządów rozpoczęła ostatnie czytanie i korektę tego tekstu.

Sprawa Adryatyku.

Kraków, PAT. Radiotelegram stacyi krakowskiej z Lyonu: Dzienniki francuskie stwierdzają, że ostatnia mowa Orlanda pozwala przypuszczać, że w sprawie Adryatyku nastąpi porozumienie.

Sprawa delegacyi Jugosłowiańskiej.

Kraków, PAT. Radio z Paryża: Według Tempsa kwestya przedstawicielstwa państwa Jugosłowiańskiego będzie musiała być załatwioną przed podpisaniem preliminaryów pokojowych przez Niemców. Królestwo jugosłowiańskie — dodaje dziennik — zostało uznane oficyalnie tylko przez Stany Zjednoczone. Chodzi więc o to, czy delegaci tego państwa, którzy zostali dopuszczeni na konferencyę pokojową, jako przedstawiciele Serbii, podpiszą traktat pokojowy w imieniu królestwa Serbów, Chorwatów i Słowieńców, czy też w imieniu samej Serbii.

Rokowania polsko-ukraińskie w Paryżu.

Lyon, (PAT). Radiotelegram stacyi poznańskiej.

Prezydent delegacyi ukraińskiej w Paryżu Sidorenko i jego towarzysz Szulgin, były minister spraw zagranicznych, zaproszeni zostali przez komisyę polsko-ukraińską konferencyi pokojowej do podłożenia na najbliższem posiedzeniu komisyi ukraińskiego zapatrywania na sprawy Galicyi wschodniej.

Traktat ukraińsko-bolszewicki.

Lwów, (PAT). „Gazeta Lwowska“ pisze:

W Stanisławowie w ostatnich dniach stanął układ między rządem zachodnio-ukraińskiej republiki a bolszewikami. Jest to konwencya, w myśl której rząd ukraiński zezwolił na powrót bolszewików węgierskich, byłych jeńców rosyjskich, którzy w sile kilkunastu tysięcy ludzi, dobrze uzbrojonych, w drodze z Rosyi stanęli u granic Galicyi wschodniej i na swobodny przemarsz przez Galicyę wschodnią do Węgier, gdzie wojsko to ma być użyte do walki z koalicyą. Rząd zachodnio-ukraińskiej republiki dostarczy tej węgiersko-bolszewickiej armii środków przewozowych, a w zamian za to armia ta przy przejściu przez granicę galicyjską złoży do dyspozycyi Ukraińców znaczniejszą ilość broni, karabinów ręcznych, karabinów maszynowych i armat. Broń ta ma być użytą do walki z Polakami. Wiadomość tę, pisze „Gazeta Lwowska“, w obecnej sytuacyi politycznej i wojskowej ma duże znaczenie. W ostatnich czasach Ukraińcy za pośrednictwem najrozmaitszych wpływów za granicą starają się wywołać korzystny dla siebie nastrój i oświadczają, że pragnęliby rozejmu z Polakami. Konwencya z bolszewickimi węgierskimi jeńcami ujawnia prawdziwy stan rzeczy. Ukraińcy grają przed koalicyą komedyę, że walczą z bolszewikami i niezawodnie rozgłoszą, że dokonali rozbrojenia bolszewików, idących na Węgry. W rzeczywistości zaś podają oni rękę bolszewikom, jak obecnie się okazuje, rządowi bolszewików węgierskich, z którymi są w zupełnej zgodzie.

Rząd niemiecki przenosi się do Berlina.

Na czas rokowań pokojowych.

Kraków, PAT. Radiotelegram stacyi krakowskiej z Nauen: Rząd postanowił na czas rokowań pokojowych przesiedlić się z Weimaru do Berlina. Również zgromadzenie Narodowe będzie na ten czas przeniesione do Berlina. Specyalna komisya ma rozstrzygnąć, czy obrady będą się toczyć dalej w Berlinie, czy też będą na czas rokowań pokojowych przerwane.

Niemcy mają się zrzec praw do Luksemburga.

Kraków, PAT. Radiotelegram stacyi krakowskiej z Lyonu: Rada trzech zatwierdziła we wtorek klauzulę tekstu pokojowego, na mocy której Niemcy mają się zrzec wszelkich praw do Luksemburga. Jak wiadomo podczas wojny w r. 1870 i 1871 Niemcy zajęły koleje Luksemburga i używały ich na podstawie traktatu z dnia 11 stycznia 1872 zawartego między Niemcami a Luksemburem. Obecnie idzie o unieważnienie tego traktatu.

Trybunał dla sądzenia Wilhelma.

Krakow, PAT. Radio z Paryża. Z Waszyngtonu donoszą: W kołach oficyalnych sądzą, że członkami amerykańskimi międzynarodowego trybunału dla sądzenia Wilhelma będą albo William Howard Taft albo Harold Ewan Righes. Mówią także o senatorze Rott, jako kandydacie na to stanowisko. Ambasador angielski w Waszyngtonie, Lord Reading, jest ogólnie uważany jako sędzia angielski w owym trybunale. Na siedzibę trybunału, jak zapewniają, będzie wybrana Genowa. Trybunał będzie się składał z 5 członków wyznaczonych przez Stany Zjednoczone, Anglię, Francyę, Włochy i Japonię.

Przygotowania wojenne Niemiec.

Paryż, (PAT). Ag. Havasa. „New York Herald" donosi, że Hindenburg znajduje się obecnie w Kołobrzegu pomiędzy Szczecinem a Gdańskiem na czele sztabu generalnego i 200 tysięcznej armii. W okolicy Torunia zgromadzono 5.200 dział, w tem wiele ciężkich. — Niemieckie fabryki w Essen i Szpandawie pracują gorączkowo.

Dymisya Hindenburga?

„Goniec Krakowski" donosi z Morawskiej Ostrawy: Hindenburg wniósł prośbę o dymisyę, motywując ją podeszłym wiekiem. Ebert dymisyę przyjął i w piśmie odnośnem wyraził Hindenburgowi podziękowanie za zasługi, położone przez niego dla ojczyzny.

Krytyczna sytuacya bolszewików.

Kraków, PAT. Radiotelegram stacyi krakowskiej z Lyonu: Według Figara komisarz ludowy Trocki uważa sytuacyę bolszewików za krytyczną. Na froncie wschodnim admirał Kołczak zorganizował imponujące siły przeciw bolszewikom.

Ultimatum Finlandyi do bolszewików.

Kraków, Radiotelegram stacyi krakowskiej z Lyonu: Ze Sztokholmu donoszą według telegramu z Helsingforsu rząd finlandzki wystosował ultimatum do bolszewików, aby zaprzestali ataków na granicy, w przeciwnym razie bowiem Finlandya wypowie wojnę rządowi sowieckiemu.

Ofenzywa czesko-rumuńska na Węgrzech.

Kraków, Radio z Budapesztu: Węg. Biuro kor. donosi pod datą 30 kwietnia. Dnia 29 kwietnia zostały przez wojska serbskie i francuskie zajęte Hadmezes i Waserhely. Rumuni obsadzili Szentes i Kunszentmarton. Nasze wojska, stojące koło Kisujszalas, cofnęły się na północny wschód od Tiszafüred, na obszar po tamtej stronie Cisy. Czesi posunęli się w ciągu dnia 29 kwietnia przeciwko Csap i Sateralja Ujhely, dalej w dolinie Hernad, Bodwa i w dolinie Sajo przeszli silnemi kolumnami do ogólnego ataku. Nasze wojska, stojące w okolicy Csap, wycofały się w okolicę Leganye i Mihaly, gdzie wyparły Czechów. W dolinie Hernad Czesi zbliżają się do Szikszo. Pewna część naszego wojska jest ciągle niekarna, druga już okazuje większą dyscyplinę.

Rozmowa Louis Marshalla z Romanem Dmowskim.

(Dokończenie).

Przyszłość Polski.

Dmowski wywodził w dalszym ciągu, że mimo wszystko prawdziwą przyczyną bojkotu jest ubóstwo w kraju i niemożność zapewnienia bytu wszystkim, co zmusiło Polaków do konkurencyi z kupcami i fabrykantami żydowskimi, chociaż jest to dla nich samych szkodliwe. „Tylko, wywodził Dmowski, jestem przeświadczony, że jeśli powstanie nowa Polska, zasobna w bogactwa naturalne, wówczas zajmiemy takie same stanowisko, jakie zajmują Stany Zjednoczone, ponieważ wówczas będziemy mogli zaopatrzyć wszystkich, ponieważ wówczas już nie będzie żadnych konfliktów interesów, konfliktów dzisiaj wszechwładnych". Następnie Dmowski rozłożył na stole mapę nowej Polski, obejmującej Królestwo, Galicyę, Poznańskie, łącznie z Gdańskiem. Obszar ten da Polsce ogromne kopalnie węgla, zawierające 64 bilionów ton węgla, kopalnie soli, miedzi, żelaza, nafty, przystęp do Morza Bałtyckiego i możność znalezienia światowego rynku zbytu. Natomiast, gdyby nowe państwo polskie miało się składać tylko z zaboru rosyjskiego i austryackiego, wówczas rynek jego zależnym będzie od Rosyi, Austryi, Niemiec, wobec czego znalazłoby się ono w temsamem położeniu co Serbia, u granic której kładziono niejako areszt na wszelki handel.

Sądzi więc, że Żydzi amerykańscy i innych krajów powinni pomódz w interesie ich własnych braci, by te nowe plany zostały wykonane, a ponadto powinni oni dać kapitały, celem umożliwienia rozwoju handlu i przemysłu w Polsce. Będzie to dobrodziejstwem zarówno dla Żydów, jak i dla Polaków, które samo przez się doprowadzi do przyjaźni i jedności pomiędzy społeczeństwem polskiem i żydowskiem.

Odpowiedziałem mu, że zanim się żąda od Żydów, by zajęli stanowisko w tej sprawie, jest bezwzględnie koniecznem, by Polacy położyli natychmiast kres bojkotowi, aby swem stanowiskiem wykazali, że już bezpowrotnie minęła epoka nienawiści i konfliktów, albo — jak p. Dmowski określa — epoka „walki" i że uznane niesprawiedliwość wyrządzaną Żydom. Na to Dmowski odpowiedział, że to wszystko stanie się w odpowiednim czasie, lecz najpewniejszą drogą położenia kresu walce jest usunięcie prawdziwej przyczyny walki, to znaczy ubóstwa Polski. Rozmowa trwała ponad dwie godziny. Wkońcu oświadczył Dmowski, iż cieszy się, że nadarzyła mu się sposobność wymiany poglądów i że pragnie gorąco, by się dalej odbywały rokowania, które, jak się on spodziewa, powinny doprowadzić do zupełnego porozumienia. Zamierza on sam wkrótce podjąć kroki, celem zwalczania bojkotu pośrednimi środkami. Na to odpowiedziałem, że uważam za rozsądne, by natychmiast podjęto kroki w tym celu, gdyż jak długo trwa bojkot nie może żaden Żyd odnosić się do Polski inaczej, jak wrogo.

W ciągu rozmowy dałem Dmowskiemu do zrozumienia, że ważnem jest, by dano Żydom możność stania się dla Polski tem czem byli dla niej przedtem — źródłem siły. Dmowski odpowiedział, że uznaje ich pożyteczność, pilność i talent handlowy i że nie stoją oni niżej, ani wyżej od Polaków. Sądzi on, że siła ich polega na mądrości, nie mówiąc o ich inteligencyi. Doświadczenie 30 stuleci, nabyte we wszystkich częściach świata, wśród najrozmaitszych warunków dobrobytu i nędzy, rozwinęło w nich zaletę rozsądku.

Na to odpowiedziałem mu, że jako wiernemu synowi mego narodu każe mi mądrość żydowska wskazać na doniosłość, odwrócenia od Polski owego nieszczęścia, które może doprowadzić ją do upadku. Prosiłem go, aby wziął pod uwagę następstwa, jakie pociągnęło za sobą wypędzenie Żydów z Hiszpanii i Portugalii i innych krajów, a nawet i Anglii w latach, w których zabroniono Żydom tam mieszkać. Na to wskazał Dmowski na Japonię, gdzie niema Żydów, a przecież kraj znajduje się w dobrobycie, lecz dodał on, że może jest niesprawiedliwym w tej sprawie, ponieważ uznaje fakt, że gdyby nie p. Schiff, to Japonia może nie byłaby tem, czem jest.

Po zakończeniu rozmowy odprowadził mnie Dmowski do windy, przyczem oświadczył, że z powodu biegu wydarzeń politycznych musi wyjechać do Waszyngtonu i zabawić czas jakiś w Ameryce i że pragnąłby gorąco prowadzić dalej dyskusyę.

Zjazd skautów żydowskich w Łodzi.

(Koresp. własna „Now. Dziennika).

Dnia 24. i 25. kwietnia br. odbył się w Łodzi I. Zjazd kierowników Szomru (t. zw. skautingu żydowskiego) w Polsce. Wzięło w nim udział 70 delegatów z 50 miast Kongresówki, reprezentujących około 5.000 szomrów, dr. Eliezer Rieger i Hannah Schajer, jako delegaci Rady Naczelnej Szomra galicyjskiego, obejmującego około 3000 szomrów, nadto kilkaset szomrów, którzy przybyli w charakterze gości.

Zjazd miał na celu: skrystalizować jasno ideologię szomrową oraz nadać jednolitą formę organizacyjną wszystkim gniazdom Kongresówki, dotychczas wiele zróżniczkowanym. Temu celowi służyły zasadnicze referaty na temat „Krytyka skautingu żydowskiego". (J. Lewi, Łódź), „O istocie naszego ruchu" (dr. E. Rieger, Kraków), „O wychowaniu szomrat" (dr. Schurówna, Łódź), „Program pracy (M. Kronzgold, Warszawa) — oraz bardzo ożywiona dyskusya.

Zarówno w referatach, jak i dyskusyi górowało zdanie, że Szomer jest żywiołowym ruchem młodzieży, zrodzonym z negacyi obecnego wychowania i tęsknoty do zrealizowania nowego typu młodego Żyda. Szomer odbiega zatem w swym rozwoju i od skautingu angielskiego i od t. zw. kulturalnego ruchu młodzieży niemieckiej. Zjazd stanął na stanowisku palestynocentryczneam i hebrajskiem, czyniąc z tych 2 postulatów osobiste zadanie życiowe każdego szomra.

Wśród wielkiego zapału ogłoszono formalne **połączenie** organizacyi szomrowej Królestwa i Galicyi, jako pierwszy krok do faktycznego zlania w jedną całość.

Dla uświadomienia starszego społeczeństwa o ruchu młodzieży odbył się w wielkiej sali koncertowej wieczór, na którym przemawiali dyr. Perlman (Łódź), naczelnik organizacyi szomrowej w Królestwie i Dr. E. Riegier.

Zjazd wysłał telegram do twórcy idei skautingu wszechświatowego, gen. **Baden Powella,** (Anglia) następujący: „Kierownicy Szomru („skautingu żydowskiego") w Polsce, synowie Narodu, któremu Twoja Ojczyzna pierwsza przyznała prawa jego do Ojczyzny — Palestyny, składają Ci wyrazy czci i pozdrawiają Cię swem pozdrowieniem „Chazak wa'emac".

Zjazd, który dał wymowne świadectwo tężyzny, żywotności i siły ruchu szomrowego w Polsce, zbudził uzasadnioną nadzieję, że organizacya szomru Królestwa, wzbogacona treścią starszego i przez to głębszego ruchu galicyjskiego — rozwinie się pięknie i wniesie uzdrawiający i świeży prąd w życie żydowskie w Polsce.

Gdzie się szuka bolszewizmu?

W sobotę 25 bm. przybył do **Gdowa** porucznik z komendy wojskowej w Wieliczce, celem przeprowadzenia wespół z miejscową żandarmeryą rewizyi za bronią w domach obywateli **żydowskich.** Poszukiwania, przedsięwzięte w bożnicy, w łaźni rytualnej i po domach prywatnych, nie wydały, rozumie się, żadnego rezultatu.

W trakcie rewizyj w jednym z domów żydowskich oświadczył porucznik, że w dniu 1 maja oczekują Żydów pewne przykre niespodzianki, m. i. grozi mieszkańcom żydowskim zaaresztowanie 10 najpoważniejszych obywateli za uprawianie propagandy **bolszewickiej**(?!)

Zaznaczyć należy, że Gdów jest drobną, zapadłą mieściną, liczącą kilkadziesiąt zaledwie rodzin żydowskich ze sfer czysto mieszczańskich i ortodoksyjnych, gdzie prawdopodobnie większość Żydów nie ma nawet pojęcia o socyalizmie rewolucyjnym, dyktaturze proletaryatu, rada robotniczych itp.

Praktyczne kursy budowlane.

Konieczność uproduktywnienia społeczeństwa żydowskiego, którego większość żyje z handlu i pośrednictwa, jest dziś najaktualniejszem zagadnieniem. Żydzi, zwłaszcza galicyjscy, z różnych przyczyn kierują się przy wyborze zawodu zasadą: raczej ciężka a rujnująca fizycznie praca umysłowa, niż niemniej ciężka lecz wzmacniająca organizm praca fizyczna.

Zasada ta miała może dotychczas swą względną racyę bytu w pewnych realnych finansowych i moralnych korzyściach jakie się z niektórymi zawodami intelektualnymi aż do wojny łączyły. Dziś jednak i w Galicyi dokonuje się gwałtowna przemiana ekonomicznych podstaw i wartości, a łącznie z tem ulegają przeobrażeniu dotychczasowe przestarzałe społeczne i towarzyskie pojęcia. Dziś już zawodowo wyszkolony kupiec znaczy towarzysko i społecznie co najmniej tyle co adwokat, a uświadomiony rzemieślnik lub rękodzielnik góruje pod każdym względem np. nad agentem.

Na ogół zaś — nietylko hyperprodukcya na polu intelektualnie a zawodowo czynnych, ale przedewszystkiem wojna i łączące się z wojennymi wypadkami gospodarcze przesilenie prowadzą do przekonania, iż ci, którzy żyją z pracy rąk swoich, silniejszymi są pod względem gospodarczym od tych, którzy wegetują z pracy swego umysłu.

Jakaż więc z tego wynika dla nas Żydów nauka?

My Żydzi musimy się imać rzemiosła i rękodzieła. Musimy raz na zawsze zerwać z przesądem, jakoby młotek lub szydło, kielnia lub siekera mniej honorowymi były instrumentami pracy niż giełda lub łokieć, niż książka lub pióro. Z tym przesądem raz na zawsze zerwać należy, jeżeli nie chcemy dobrowolnie wykluczyć się poza nawias życia ekonomicznego i znaleść się pod jego progiem. Tem zaś prędzej musimy zmienić dotychczasowy fałszywy sposób myślenia, jeżeli zważymy, że po obecnym zastoju budowlanym nastąpić wkrótce musi gwałtowny a gorączkowy ruch w kierunku technicznej odbudowy miast i kraju. Odbudowa ta zajmie tysiące kwalifikowanych robotników i rzemieślników, stworzy zapotrzebowanie tych właśnie sił roboczych których społeczeństwo żydowskie zupełnie nie posiada. Śród Żydów niema bowiem kwalifikowanych murarzy wzgl. cieśli, ani zdatnych majstrów budowlanych.

W celu zaradzenia tym brakom otwarte zostaną dnia 15. maja b. r. staraniem Towarzystwa żyd. szkoły ludowej i średniej w Krakowie przy ul. Brzozowej 3. praktyczne kursy budowlane pod kierownictwem inżynierów i budowniczych. Kursy te obejmować będą kurs: 1) murarzy (czas trwania 6 miesięcy); 2) cieśli (5 miesięcy) 3) kamieniarzy (3 miesięcy); 4) drogomistrzów 5 miesięcy).

Na kursy ad 1, 2, i 3. przyjmuje się młodzież powyżej lat 17 z ukończoną szkołą ludową, zaś na kurs drogomistrzów tylko organizowaną liczbę słuchaczy z ukończoną 3. klasą wydziałową lub 4. kl. szkoły średniej. Kandydatów z prywatnem wykształceniem przyjmie się po wykazaniu odpowiednich wiadomości. Absolwenci kursów otrzymają poświadczenia i ewent. zajęcie na budowach.

Wysokość opłat wynosi: Wpisowe: 10 K., miesięczna opłata 30 K. Mniej zamożnym udzieli się zniżek.

Zgłoszenia pisemne i ustne (codziennie od 7 — 8 wiecz) przyjmuje się w Żyd. Szkole Ludowej, Kraków Brzozowa 3.

Przed Zjazdem Organizacyi syonistycznej zach. Galicyi.

Centralny komitet syonist. organ. dla zach. Galicyi prosi nas o zamieszczenie następującego komunikatu:

Do wszystkich komitetów powiatowych, lokalnych i grup!

Wzywamy wszystkie komitety powiatowe, lokalne, jakoteż grupy, by nieodwłocznie złożyły **najpóźniej do 6-go b. m.** sprawozdania obejmujące środkowe odcinki bloczków szeklowych tych członków, którzy zapłacili szekel i podatek partyjny za rok 1919 w całości, zaś imienną konsygnacyę tych członków, którzy zapłacili podatek partyjny tylko w części — a to w uwzględnieniu rubryk: „wiek i zawód“, — następnie protokół wyboru na Zjazd z uwzględnieniem rubryk: „wiek, zawód, ilość otrzymanych głosów“.

Do tegoż terminu muszą być przesłane w całości pieniądze zebranych szekli i podatek partyjny według obliczenia z dnia wyboru pierwszego względnie uzupełniającego w miejscach, gdzie uzupełniające wybory nastąpiły. — Komitet centralny, względnie komisya weryfikacyjna będą mogły uznać tylko tę ilość delegatów z wyboru, która odpowiada rzeczywiście sprzedanej do dnia wyboru ilości szekli i rzeczywiście nadesłanych pieniędzy i protokołowi wyboru. Zaś mandaty nadliczbowe będą unieważnione.

Komitety powiatowe ponoszą odpowiedzialność za punktualność sprawozdań i złożenia pieniędzy wszystkich komitetów miejscowych i grup ich powiatu.

Prosimy najpóźniej do 6. b. m. podać osobno tych delegatów, którzy pragną, aby im zarezerwowano mieszkanie. — W sprawie mieszkań delegaci po przyjeździe zechcą się zwrócić do biura naszego Stradom 15, I. piętro (oficyny). — Delegaci winni być zaopatrzeni legitymacyą swego komitetu lokalnego, gdyż tylko za ich okazaniem otrzymają legitymacyę delegata.

Komitet lokalny organizacyi syonistycznej w Krakowie wzywa wszystkich towarzyszy, którzy odebrali bloczki szeklowe, aby sprawozdanie ze zbiórki i bloczki wraz z pieniędzmi złożyli najpóźniej do niedzieli 4 bm., gdyż we wtorek ma się odbyć wybór delegatów na Zjazd. Godziny urzędowe dla złożenia sprawozdań codziennie od 11-tej do 1-ej i od 5-tej do 7-ej (Stradom 15, I. piętro oficyny).

KRONIKA.

Kraków, 3 maja.

Dziś dnia 3 maja 1919 r.

Asygnaty Polskiej Pożyczki Państwowej

nabywać można (po potrąceniu procentu):

100	markowe, koron., rublowe			za	97.53
500	„	„	„	„	487.64
1.000	„	„	„	„	975.28
5.000	„	„	„	„	4876.39
10.000	„	„	„	„	9742.78

Z powodów technicznych nie zawiera nasz numer dzisieszy ostatnich wiadomości telegraficznych, kronikarskich oraz sprawozdania giełdowego.

Trzeci maja w Krakowie. Program obchodu Konstytucyi 3 Maja w Krakowie jest następujący: Dziś w sobotę g. 6 strzały armatnie z kopca Kościuszki, g. 6 msza w Katedrze wawelskiej, godz 8 rano pochód muzyk przez miasto, g. 10 msza polowa w rynku od ul. Szewskiej, urządzona przez wojsko. Godz. 10 i pół przemówienie posła Tad. Tabaczyńskiego. Godz. 11 sadzenie drzew wolności w Alejach 3-ch wieszczów. Godz. 3 pochód młodzieży z pod pomnika Rejtana do parku dra Jordana, g. 5 match footballowy na błoniach, g. 6 Koncerty muzyk na rynku i plant, Godz. 7, przedstawienia w teatrze im. J. Słowackiego „Wielki dzień“ Stefana Krzywoszewskiego poprzedzi przemówienie dra Tad. Dwernickiego. W teatrze powszechnym „Zemsta“ poprzedzi przemówienie dra Stan. Rowińskiego.

Niedziela, 4 maja g. 10 rano pochód muzyk po mieście, g. 4 festyn w parku krak. wiecz. 3 majowe we wszystkich dzielnicach miasta.

Komitet lokalny org. syonist. w Krakowie uprasza członków organizacyi o zgłoszenie wolnych pokoi wzgl. łóżek na czas zjazdu, najpóźniej do 6 bm. w biurze organizacyi Stradom 15 I. Komitet lokalny liczy na wiele zgłoszeń ze względu na brak pokoi hotelowych.

Z powodu odroczenia konferencyi techników syonistów do 11 maja przedłuża się termin wniesienia zgłoszeń dla chcących brać udział w konferencyi i podjęcia legitymacyi, uprawniających do udziału, do 5 maja.

Okręgowe syon. kom. zechcą przesłać spisy zgłoszonych u nich uczestników na ręce „Komitetu techników“ przy centr. org. syon. najdalej do 7 maja.

Zgłoszenia tow. krakowskich przyjmuje biuro partyjne Stradom 15 codziennie między 4–6 pop.

Straż obywatelska w walce z paskarstwem. Wczoraj na murach m. ukazały się obwieszczenia naczelnej Komendy Straży obywatelskiej zawiadamiające obywateli, że w porozumieniu z Komitetem dla zwalczania lichwy i dyrekcyą policyi przystępuje do czynnego zwalczania paskarstwa. Aby ta akcya była skuteczną, wzywa ogół obyw. aby każde nadużycie, przekroczenie cen itd. natychmiast komunikować dzielnicowym komendom Straży obywat. lub nacz. Kom. (w pałacu Larysza plac WW. Świętych 6, na parterze) gdzie urzęduje stale Komitet dla zwalczania lichwy.

Mąka amerykańska. Magistrat zawiadamia, że sprzedaż mąki amerykańskiej na 21 odcinek legitymacyi zbiorowej przedłuża się do środy 7 bm.

Z uniwersytetu Jagiellońskiego. PP. Bert. Józef Gross, kand. adw. rodem z Krakowa, i Kerzner Izydor rodem ze Stanisławowa, otrzymali na tut. Uniwersytecie stopień doktora praw.

Powołanie komisyi kontrolnej przy rozdziale skonfiskowanych artykułów. Starostwo krak. powołało do życia na polecenie Wydz. kraj. kontroli aprow. komisyę kontrolną przy rozdziale skonfiskowanych artykułów podczas wywozu i przywozu, oraz w tajnych składach paskarskich. W skład tej komisyi wejdą członkowie krak. komitetu walki z lichwą, oraz członkowie straży obywatelskiej.

Walne zgromadzenie stow. dla wsparcia żyd. rękodzielników w Krakowie odbędzie się w niedzielę 4 bm. w lokalu stow. Ezra, gmach Zboru żydowskiego, Krakowska.

Morasz Hacairim (Podbrzezie 4) Dziś w sobotę 3 bm. o g. 6 pop. nadzwyczajne ogólne zebranie członków.

— **Drugi wieczór Rity Sacchetto.** Pierwszy wieczór „Poematów tanecznych“ zapowiedziany na 4 maja br. wywołał u nas tak żywe zainteresowanie, że wszystkie bilety w pierwszych dniach po zapowiedzi zostały rozchwytane.

Drugi wieczór Rity Sacchetto odbędzie się w poniedziałek dnia 5 go maja br. i obejmie utwory, których Sacchetto dotychczas u nas nie odtwarzała. Bilety na drugi wieczór są już do nabycia u J. Rudnickiego, Linia A-B.

Ostatni koncert Eriki Morini. Napływ publiczności na niedzielnym koncercie Eriki Morini był tak liczny, że artystka, pragnąc uwzględnić życzenia tych osób, które nie mogły dostać się do sali z powodu rozsprzedaży biletów, zdecydowała się na ponowny występ. Koncert odbędzie się we czwartek dnia 8 maja br. w sali „Sokoła“. Program obejmie kompozycye, których znakomita artystka dotychczas w Krakowie nie grała. Bilety są już do nabycia u J. Rudnickiego, Linia A-B.

Poranek operowy ku uczczeniu 100. rocznicy urodzin Stanisława Moniuszki odbędzie się w niedzielę 4-go maja br. w sali Tow. Lekarskiego. W wykonaniu biorą udział pp. Wanda Hendrichówna, Adam Ludwig, Alfred Rawicz, Stanisław Tarnawski i Bolesław Walek-Walewski. Prelegentem będzie dr Józef Reiss. Bogaty program obejmie fragmenty z oper: Halka, Straszny Dwór, Verbum nobile, Widma Parja, Flis. Bilety do nabycia u J. Rudnickiego, Linia A-B.

Repertuar teatru miejskiego im. J. Słowackiego
Sobota, pop. Kościuszko pod Racławicami
wiecz. Wielki dzień.

Repertuar m. teatru powszechnego.
Sobota, Zemsta
Niedziela, pop. Krakowiacy i górale, wiecz. Zemsta.

Nadesłane.

Za rubrykę tę redakcya nie odpowiada.

Celem uniknięcia przerwy w wysyłce pisma upraszamy o bezzwłoczne odnowienie prenumeraty na miesiąc maj.

Krakowskie Stowarzyszenie Kupców.

We wtorek, dnia 6-go maja 1919 odbędzie w lokalu tutejszego stowarzyszenia kupców przy ul. Grodzkiej 43. Walne Zgromadzenie członków związku handlowego drobnych kupców kolonialnych. Początek o godz. 6-ej popoł.

Reginie Steier i Chielowi Unger
Oświęcim—Chrzanów
1156 gratuluje Mellech Steier

Berta Orbach Salomon Löwi
Brzesko—Dąbrowa
1147 zaręczeni w kwietniu 1919

Sala Steppel Rafael Palager
Pilzno—Kraków
1130 zaręczeni w kwietniu 1919

Rozalia Friedmann Hirsch Brün
Kraków—Szczekocin
1104 zaręczeni w kwietniu 1919

Gizela Seiden Michał Stern
Pilzno
1003 zaręczeni w marcu 1919

Mina Chilowicz Joel Trompeter
Pilzno—Mielec
1132 zaręczeni w kwietniu 1919

Genia Neumann Abraham Zins
Dubiecko—Przemyśl
1109 zaręczeni w kwietniu 1919

Z okazyi zaręczyn naszego kuzyna Pinkusa Taga z p. Reginą Reich z Dynowa gratulują serdecznie Markus Zughaft Pinkas Bernstein Izak Zughaft Markus Grünes 1129

Z okazyi zaręczyn Henryka Singera z p. Franią Straus gratulują
1128 rodzina Singer z Krakowa.

Z okazyi zaręczyn p. Artura Klapholza z Suchej z p. Franią Arnsfeldówną zasyłają serdeczne życzenia
1127 Pomeranzowie z Tarnowa.

Z okazyi zaręczyn p. Jechiela Nürenbergera z p. Rebeką Kornblüthówną gratulują serdecznie koledzy 1125
Mannerowie, E. Lerner i J. Schnur z Brzeska.

Z okazyi zaręczyn naszego brata P. Schächtera z Ropczyc z p. Helą Neumann z Kolbuszowy życzą dużo szczęścia
1124 Matka, Anna Schächter i Regina Leidner.

Z okazyi zaręczyn naszego członka p. Leizera Goldschmieda z p. Reginą Klingenholz, gratuluje serdecznie
1123 Stow. „Syon“ w Wieliczce

Cecylia Diamand Kalman Hensele
Mielec
zaręczeni w kwietniu 1919

Z kraju.

Dr. Leon Biliński zostanie — jak donoszą niektóre pisma — wezwany do Warszawy, by jako znawca spraw skarbowych brać udział w pracach nad sprawami walutowemi.

Święto I. maja w Warszawie obchodzone było uroczyście i ze spokojem. Ruch w mieście zupełnie ustał. Porządku nie zakłócono. Również we Wiedniu i Berlinie odbyły się manifestacye socyalistyczne w zupełnym porządku i spokoju.

Zmilitaryzowanie straży kolejowej. „Monitor Polski“ ogłasza 30 kwietnia rozkaz, donoszący, że straż kolejowa, zorganizowana przez ministeryum kolei, przeszła z dniem 28 kwietnia na czas wojny pod rozkazy ministeryum dla spraw wojskowych i weszła w skład siły zbrojnej państwa.

Dział gospodarczy.

Stan produkcyi w Borysławiu.

Z Wiednia donoszą nam z kół fachowych, iż w Borysławiu ogranicza się obecnie eksploatacya ropy wyłącznie do szybów produkujących, które są w pełnym ruchu i dostarczają około 5000 cystern miesięcznie. Dla braku środków technicznych, utrudnionej komunikacyi z właścicielami kopalń, przebywającymi częścią w Galicyi a częścią we Wiedniu, jakoteż trudności w przekazywaniu pieniędzy na robociznę i ryzyka połączonego ze stanem wojennym zostały wiercenia szybów całkiem zastanowione. Aż do zamachu bolszewickiego na Węgrzech zdołano przez specyalnych kuryerów zorganizować wcale dobrze funkcyonujący prywatny ruch pocztowy między Wiedniem a Borysławiem i uskuteczniać przekazy pieniężne za pośrednictwem budapeszteńskich banków. Po zamachu bolszewickim usiłowały większe firmy naftowe, zainteresowane w Borysławiu, zorganizować nawet ruch pocztowy za pośrednictwem samolotów, co najlepiej świadczy o doniosłości tego ogniska pracy, przedsiębiorczości i kapitału

Wywóz ropy z Borysławia do rafineryi niemiecko-austryac. i czesko-słowackich.

Praga. (Od naszego korespondenta). Ukraiński poseł Witykc, bawiący tutaj na czele komisyi naftowej rządu zachodnio-ukraińskiego, zawarł układ z czesko-słowackiemi rafineryami o dostawę w drodze kompenzaty 4.000 cystern ropy celem przeróbki przez tutejsze państwowe rafinerye nafty. Osobna umowa zawartą została we Wiedniu o dostawę 3.000 cystern ropy dla rafineryi niemiecko-austryackich we Floridsdorfie, Korneuburgu i Drösing. Dostawa miała się odbywać pod osłoną eskort koalicyjnych. Atoli już pierwszy pociąg, wysłany z początkiem kwietnia z Borysławia, utknął na Węgrzech i nie mógł dojechać do celu, a nie wiadomo co się z nim stało!

Przemysł tutejszy zapobiega bardzo usilnie o zorganizowanie eksportu do Niemiec, gdzie na razie jeszcze import uskutecznia się przez wojenną centralę w Berlinie. Atoli już najdalej w październiku dopuszczony zostanie wolny obrót handlowy wszelkich produktów przemysłu naftowego. W związku z tem pozostaje zamierzone już w najbliższem czasie aktywowanie czesko-słowackiego konsulatu we Wrocławiu, który popierał eksport czesko-słowackiego przemysłu naftowego z grawitujących tamże via Bogumin fabryk czesko-słowackich w szczególności w Schönbergu, Przywozie i Boguminie. Drogą wodną na Łabie jeszcze i przed wojną bardzo ożywiony eksport uprawiały fabryki w Krałupie, Pardubicach i Kolinie.

PIERWSZA

FABRYKA WĘDLIN

KOSZERNYCH

A. S. SPIRY

KRAKÓW, ul. KRAKOWSKA 5.

poleca przedwojennej jakości kiełbasę salami, cielęcą, węgierską, paryską, werońeską, pasztetową i t. d.; szynkę: wołową, cielęcą i westfalską; mostek wołowy i ozór wędzony po przystępnych cenach, hurtownie i częściowo.

„CORSO“ chem. pralnia i farbiarn.

FR. BĘBENKA

Centrala: Kraków, Grzegórzecka 80 (dom własny) Filia: Kraków, św. Sebastyana 11 (dom WP. Suskiego), przyjmuje wszelką garderobę do chemicznego czyszczenia i farbowania, wykonując takową jaknajstaranniej w najkrótszym czasie. Na żądanie w 12 godzinach.

Lokal sklepowy

z 2 lub 3 ubikacyami (ewentualnie większy) poszukiwany w dzielnicy VII lub VIII. Zgłoszenia pod „A. A.“ do Adm. N. Dzien.

Buchaltera rutynowanego poszukuje PRALNIA „WISŁA“ Podgórze, Nadwiślańska 8. 36

Potrzebna panienka

(izr.) z prowincyi, do obsługi gości w restauracyi, również na prowincyę obok Krakowa od 1 maja. Warunki według umowy. Zgłoszenia pod „Pachowa“ do Adm. N. D.
1055

Hurtowny skład **OBUWIA** wyrobu ręcznego pierwszej jakości, jakoto pantofelki, półbuciki z wysokiemi cholewkami we wszystkich najmodniejszych fasonach po przystępnych cenach poleca

J. Feldstein, Kraków

Dietlowska 19.

Fabryka wyrobów cukrowych, biszkoptów, herbatników, keksów, albertów, pierników miodowych, chałwy i t. d.

Z. HAMPEL

Warszawa. 39

Reprezentacya na Kraków, Galicyę i Śląsk

IGNACY BRODER

KRAKÓW, WRZESIŃSKA 4.

BIURO pośrednictwa pracy dla kobiet żydowskich Stradom 15 I p. przyjmuje zgłoszenia pracodawców i poszukujących pracy, w godz. od 2—5 popołudn.

Żądajcie znanych z dobroci farb

PALATYN

rejestr. w Polskiem Min. Przemysłu i Handlu pod liczbą 3246

wyrobu L. DOROSZOWA w ŁODZI.

Jeneralna reprezentacya na Polskę: Dom handlowy J. Leserkiewicz, Kraków Rynek gł. 11.

NA KURSA HEBRAJSKIE

dla uczniów i uczennic szkół ludowych zgłaszać się można w kancelaryi Żyd. szkoły ludowej (Brzozowa 3)

codziennie od godz. 8—9 rano.

Tępcie szczury :: i myszy! ::

„KAPS“ jedyny radykalny i wypróbowany środek tępi bezwzględnie szczury i myszy.

„Kaps“ ze względu na swe wybitne własności i uznanie wielu powag naukowych, znalazł szerokie zastosowanie w każdem gospodarstwie domowem, handlu, przemyśle, leśnictwie, ogrodnictwie, składach żywnościowych itd. Żądać w aptekach i składach aptecznych

Jeneralny zastępca na Galicyę

Jakób Brykman, Łódź, ul. Zachodnia 41.

Na prowincyę poszukuje się

panny żydowskiej

ze znajomością języka polskiego i hebrajskiego do 2 dziewczynek we wieku 5 i 9 lat. Zgłoszenia listowne pod H. Steiner Rabka.
1152

Poszukuję posady w większem biurze. znam język francuski, angielski, niemiecki w słowie i piśmie i stenografię niemiecką.
1156

Trzy młode, sympatyczne

inteligentne panny

pragną zawrzeć listowną znajomość z inteligentnymi, młodymi akademikami. Poste Restante „L'amitie“ Rzeszów.
151

Abs. akad. handl.

lat 20 poszukuje zajęcia biurowego. Zgłoszenia pod Nr. losu 126.135, do Admin. N. Dzien.
1157

Ważne dla kupców!

PALATYN

najlepsza polska farba do materyi, płótna jedwabiu i t. d. w różnych kolorach wyrobu
1121 M. SILBER-TZ i Ska

„Wystrzegać się falsyfikatów“

Zastępca na Galicyę

OZYASZ WEINFELD, MIODOWA L. 8. na Król. polskie H. Grünberh, Jędrzejów.

Nauczyciel rutynowany szuka posady na prowincyi. Uczy języka hebrajsk., biblii z kom. „Raszego“ i przygotowuje z niższych klas gimn.

Zgłoszenia:

B. Gawryłowicza, Kraków

1158 Bonifraterska 5.

DAM 3 tuziny nowych pieluszek oryginalnych „Tetra“ lub 24 par pończoch nićianych damskich i dziecięcych albo 1500 K. za wyszukanie mieszkania w 3—4 pokoi, kuchni z komfortem w śródmieściu lub w pobliżu. Zgłoszenia przyjmuje biuro ogłoszeń Feliksa Stattera, Kraków ul. Grodzka l. 13.
30

Nauczycielka do nauki IV kl. wydziałowej i Talmudu poszukiwana,
1105

Zgłoszenia „Czytelnia żydowska w Rabce“.

Nadeszedł większy transport oryginalnych szwedzkich wirówek od odtłuszczania mleka słynnej marki

„SVECIA-DIABOLO“

w wielkościach 70 ltr. i 130 ltr. działalności na godzinę.

Sprzedaż częściow i hurtowna.

A. Kapellner i Brat

:- BIAŁA-BIELSKO -:

ul. Główna l. 1.

129

Ważne dla kupców i Kółek rolniczych!

PALATYN

najlepsza farba do materyi, jedwabiu, płótna w różnych kolorach wyrobu wytwórcy prawdziwego polskiego „ alatynu“

JANA WŁ. SZULCA i SKI.

Główny skład

M. i B. WEISSBERG, Kraków,

ul. 5-go Listopada 19, telef. 3056.

NOWO OTWORZONY

BAR POLSKI

Cukiernia Restauracya Kawiarnia

Kraków, ul. Stolarska 13.

wydaje śniadania, obiady i kolacye po przystępnych cenach. Przekąski zimne i gorące. Codzień świeże ciastka.

Czytajcie Nowy Dziennik

Urządzenia biurowe meble kuchenne

wszelkie roboty budowlane i posadzki dębowe ma na składzie i wyk. firma

J. STEINBERG, stolarnia

spółka z ogr. odp. w Krakowie Dajwór 14.

Biuro pośrednictwa pracy dla kobiet żydowskich

poleca zdolne siły biurowe, panny do dzieci i do pomocy w gospodarstwie domowem. Uprasza się pracodawców o zgłoszenie wolnych posad w biurze pośrednictwa pracy Stradom 15 od 2—5. I p. efic.

Warszawskie cukierki

karmelki owocowe czekoladowe, deserty, bomboniery, irysy, landrynki, keksy, wafle i chałwę w najlepszych gatunkach i po bardzo przyst. pn. cenach sprzedaje firma

Salomon Kalter, Kraków

ul. Dietlowska 51. 1068

Do magazynu mód

Felicyi Lipschütz, Kraków

Grodzka 8.

31 nadeszły francuskie i szwajcarskie modele kapeluszy damskich.

Kilka bardzo zdolnych modniarek potrzeba natychmiast do Magazynu kapeluszy damskich

Felicyi Lipschütz, Kraków

29 Grodzka 8.

OBUWIE

wyrobu ręcznego pierwszej jakości, jakoto pantofelki, półbuciki i z wysokiemi cholewkami we wszystkich najmodniejszych fasonach poleca

TANI POLSKI BAZAR

I. Klein, Kraków

47 Lubicz 3.

Odsprzedawcom odpowiedni rabat.

PANTOFELKI

prunelowe, białe, brązowe, czarne i w różnych innych kolorach w najmodniejszych fasonach pierwszej jakości, poleca w największym wyborze

TANI POLSKI BAZAR

I. KLEIN, Kraków

48 ul. Lubicz 3.

Odsprzedawcom odpowiedni rabat.

Zdolną ekspedyentkę

za dobrem wynagrodzeniem poszukuje natychmiast Magazyn mód
29 **Felicyi Lipschütz, Kraków, Grodzka 8.**

Akademik

poszukuje lekcyi tylko na prowincyi. Zgłoszenia listowne z warunkami do Adm. N. Dz. pod „Akademik“. 1142

Redaktor odpowiedzialny ...... — Drukarnia E. Steinbauma, Kraków-Podgórze, ul. Nadwiślańska 13. — Telefon 3879.